

Što rade ova djeca? Jesu li im izrazi lica svima isti? Što misliš zašto?
Kako se ti osjećaš dok igraš računalne igre?

Znaš li s kim igraš?

U svakoj igri netko mora izgubiti. Nitko to ne voli, ali svatko mora dostojanstveno prihvatiti poraz. U najboljem slučaju treba čestitati pobjedniku i vjerovati da će drugi put biti bolje. Nikako ne treba vrijeđati i kritizirati onoga protiv koga se igra.

Neke se osobe previše užive u igru, počinju igru previše ozbiljno shvaćati i tada počnu problemi. **Igrači si međusobno govore ružne riječi** i okrivljuju druge za svoj poraz. Mnogi izgovore tijekom igre nešto što vjerojatno u stvarnome životu nikad ne bi rekli. Neki od igrača namjerno sabotiraju druge u igri samo kako bi oni pobijedili. Vrlo se često susreću osobe s kojima se veže pojam *griefer* ili *gaming cyberbully* – odnosno **nasilnik koji iskazuje nasilje putem računalnih igara**. Većini njih nije stalo do pobjede, već do toga da svog suigrača ili protivnika isprovociraju i pokvare užitak igranja. **Nemoj dopustiti da te žar igre ponese i potakne na govor mržnje.**

Osim takvih nepoželjnih igrača, postoje neki kojih se treba posebno čuvati. To su **online predatori**. **To su osobe koje se putem mrežne igre žele približiti maloljetnoj osobi.** Obično su te osobe mnogo starije od tebe, ali se predstavljaju mlađima. Predatori se s tobom žele sprijatelжити putem igre ili razgovorom povezanim s igrom. Oni često mijenjaju glas i daju lažne podatke o sebi, tako da zapravo ne znaš s kim igraš. U početku su vrlo ljubazni, nude ti savjete i pomoć oko nekoga problema povezanoga s igrom. Kad steknu tvoju naklonost i kad ih ti počneš smatrati svojim *online* prijateljem, mogu te zatražiti neke osobne podatke kako bi što više doznali o tebi i kako bi se s tobom našli u stvarnome životu. Tvoji podatci su samo tvoji i nikomu se ne govore, a naročito ne u takvim situacijama. Nikad nemoj zbog znatizelje ili nekoga drugog razloga ni pomisliti na sastanak s nekom takvom osobom.

5.4. Online igre

Kao i u slučaju suočavanja s ostalim vrstama nasilnika, i ovdje postoje **savjeti kako se najbolje od takvih obraniti**:

Budite sigurni komu poklanjate povjerenje *online* i zapamtite da su takvi „prijatelji“ zapravo stranci.

Pripazite koje podatke o sebi dijelite drugima jer nikada ne znate tko je zapravo s druge strane.

Ako se problem proširi i taj igrač i dalje sabotira igru, najbolje i najučinkovitije je sabotirati tog igrača.

Ono što je vrlo bitno – nikako nemojte istom mjerom vratiti drugom igraču jer se problem tako neće riješiti.

Ako se problemi ponavljaju, vrlo je važno prijaviti ih.

Posumnajte ako je ta osoba preljubazna, u svemu se slaže s vama i ako zauzvat traži neke podatke o vama. To su sigurni znaci da se radi o *online* predatoru.

Upoznavanje uživo s nekim koga si upoznao putem računalne igre jako je opasno.

Odrasloj osobi nužno je reći u čemu je problem i što se sve dogodilo.

Igraš li primjerene igre?

Još jedan problem koji se može pojaviti povezan s računalnim igrama, a koji je vrlo prisutan, jest problem primjerenosti igara. Kao što sve televizijske serije i filmovi nisu svima primjereni, tako ni sve računalne igre ne bi trebale biti dopuštene svakomu. **Kod svake je igre navedeno godište kojemu je igra namijenjena, odnosno koji ju uzrast smije igrati.** Znači, ako na njoj piše 18 – ne bi ju smio igrati nitko tko nije navršio 18 godina. Mnogi od vas to ignoriraju, ali ne biste smjeli. Taj je broj tamo s opravdanim razlogom. Mnogi sadržaji u nekima od njih nisu dobri za vas. Jedan je od najvećih problema nasilje, što može dovesti do još većih problema. **Ako dugo igraš za tebe neprimjerene igre, možeš i sam postati nasilan**, a da to jednostavno i ne primijetiš. Zato kad sljedeći put počneš igrati neku igru, pogledaj komu je namijenjena.

PEGI je sustav ocjenjivanja igara u Europskoj uniji. Igre se označavaju brojevima prema minimalnome broju godina koje igrač treba imati te ilustracijama koje ukazuju na specifične situacije ili sadržaje do kojih može doći, odnosno nastanka neželjenih problema igraju li ih djeca koja ne bi smjela (nasilje, loš rječnik, diskriminacija, kockanje...). Ocjene su dostupne na mrežnim stranicama pegi.info ili pegionline.eu.

5.4. Online igre

Ponovimo

Osjećaš li se sigurno dok igraš *online* igre? Zašto se osjećaš sigurno, odnosno nesigurno? Objasni.

Kako ćeš reagirati ako te tko zlostavlja tijekom *online* igranja? Znaš li tko su osobe s kojima igraš igre?

Koliko informacija dijeliš s nepoznatim osobama putem igara?

Jesu li igre koje igraš primjerene tebi?

Dodatne aktivnosti

U paru pronađite na internetu neke od igara koje često igrate i provjerite jesu li te igre vama primjerene. Ukratko prokomentirajte.

Pokaži roditeljima PEGI stranice pegi.info ili pegionline.eu.